Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рѡкъ IV. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 5-го Листопада 1896 | Число 45.

Календарь.

Листопадъ.

5	Ч.	Арсты. Атанасія
6	П.	Маркіяна. Мартирія
7	С.	ДИМИТРІЯ ВЕЛИКОМУЧ.
8	Н.	24. по СОШ. Нестора
9	П.	Параскевы муч. (Пяти.)
10	В.	Анастасія. Авраамія
11	С	Зиновія. Зиновія

Змѣстъ.

Вѡдъ Редакціи. — Выборы президента Спол. Держовъ. — Справы „Союза". — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти зъ Бразиліи. — Вѣсти зъ краю. — Новинки. — Справы роботничи. — Заплатили за „Свободу". — Фейлетонъ: Наука о людяхъ. — Несѣльникъ и роботникъ. — Оголошенія.

Вѡдъ Редакціи

Всѣмъ нашимъ агентамъ, а особливо ч. В. Гладикови зъ Mayfield, Pa. и К. Кобанови зъ Olyphant, Pa., складаемо на тѡмъ мѣсци сердечну подяку за ихъ безкористнй труды и просимо, щобъ при кѡнци року занялись ласкаво сколлектованемъ осталыхъ грошей. Доперва тогды, якъ будемо вспѡльно себе вспомагати, зможемо повести дѣло наперед. Спаси--Бѡгъ Вамъ панове за Вашь безкористный трудъ! Честь Вамъ.

Звертаємо увагу на адвертайзментъ правительства канадійского: Free Homesteads!

До всѣхъ членѡвъ „Руского Народного Союза".

Всѣхъ пп. секретарѡвъ братствъ, належачихъ до нашого товариства „Союзъ", прошу отепмъ выповнити якъ найточнѣйше „деклараціи", высланй головн. секретаремъ тымъ днями до всѣхъ братствъ. Зъ огляду однакъ, що сегорѡчна конвенція ухвалила дати выпечатати „грамоты", котрй має розѡслатись кождому членови яко доказъ его забезпеченя въ „Р. Н. С." на выпадокъ смерти. калѣцтва и неспосѡбности до працѣ, а у мене нема пѡдъ рукою тыхъ датъ, котрй мають бути выписанй въ грамотѣ, для того прошу всѣхъ пп. секретарѡвъ и всѣхъ членѡвъ о слѣдуюче:

На осѡбномъ вѡдъ „деклараціи" папери прошу выписати о кождѡмъ старѡмъ членѣ „Р. Н. С".

1) Имя и прозвище его.
2) Зъ вѡдки родомъ (край, село, повѣтъ).
3) Де мешкае теперь (яка улиця, нумеръ дому).
4) При якѡй роботѣ занятый.
5) Кѡлько лѣтъ мае.
6) Самотный чи жонатый.
7) Кому записуе помертне.

Тыхъ 7 точокъ при кождѡмъ членѣ прошу выповнити якъ найскорше и заслати голови. секретарови „Союза". По одержаню тыхъ информацій Выдѣлъ „Союза" надѡпиле кождому членови „грамоту" повыпу.

Роблю уважнымп пп. секретарѡвъ, що задля непорядку, якій они наносять Выдѣлови „Союза" свою недбалостію, не можна николи въ часъ оголосити справоздания касового и въ загалѣ прійти до розумного дѣловодства, якого бажала собѣ сегорѡчна конвенція.

Вже выдрукований статуты „Союза". Можна ихъ дѡстати у секретаря „Союза:" **Rev. N. Stefanowicz,** 715 Carson Str. S. S. PITTSBURG, PA.

Вѡдзнаки „Союза" вже выготовленй. Можна ихъ дѡстати у секретаря.

McKinley выбраный президентомъ.

Результатъ голосования по нынѣ звѣсный слѣдуючій:

McKinley

Станъ	Elect.
California	9
Connecticut 50,000	6
Delaware 1,500	3
Illinois 130.000	24
Indiana 43,000	15
Iowa 80,000	13
Kentucky 25,000	13
Kansas 7,500	10
Maine 49,000	6
Maryland 30,000	8
Massachusetts 125.000	15
Michigan 40,000	14
Minnesota 50,000	9
New Hampshire 25,000	4
New Jersey 60,590	10
New York 251,454	36
North Dakota 5,000	3
Ohio 110,000	23
Oregon 8,000	4
Pennsylvania 265,000	32
Rhode Island 13,000	4
South Dakota 5,000	4
Vermont 50,000	4
West Virginia 21,000	6
Wisconsin 40.000	12
Разомъ	287

Потрѣбна бѡльшость: **224**

Bryan

Станъ	Elect.
Alabama 10,000	11
Arkansas 48,000	8
Colorado 12,500	4
Florida 5,000	4
Georgia 40,000	13
Louisiana 30,000	8
Mississippi 30,000	9
Missouri 50,000	17
Montana 1,000	3
Newada 4.000	3
South Carolina 25,000	9
Virginia 10,000	12
Utsh 7,000	3
Washington	4
Wyoming 1,400	3
Разомъ	111

ПРЕЗИДЕНТЪ WILLIAM McKINLEY.

William McKinley родивъ ся 1843 р. въ Miles, O. Его предки походили зъ родины пикоцкои и ирляндскои, але вже въ часѣ революціи були американскими обывателями. Выхованый въ бѣдѣ, ставъ жовнѣромъ, вѡдтакъ выбрано его сенаторомъ, а нынѣ займае найпочесньйшу и найбѡльшу гѡдность въ Америцѣ. Повернувши зъ вѡйны майоромъ, учивъ ся права — поробивши испыта роспочавъ практику лоерску. Въ р. 1876 выбрано его до конґресу. Въ конґресѣ бувъ вѡнъ ажь до 1890, а при другихъ выборахъ зѡставъ побитый демократомъ. Зъ часу президентуры Garfield-a поставивъ вѡнъ біль--тарифовый, зъ чого бувъ знаный цѣлому свѣтови. Вже въ р. 1888 хотѣли его поставити кандидатомъ на президента, однакъ вѡнъ цѣлкомъ рѣшучо вѡдказавъ ся. Чотыри роки тому взадъ, вѡдказавъ ся вѡнъ такожь вѡдъ номинаціи на конвенціи въ Міннеанолісъ и высунувъ Гарисона, котрого моцно побивъ Клевляндъ.

Въ р. 1891 выбрано его ґувернеромъ стану Ohio, на котрѡмъ становиску вѡнъ и по нынѣ остававъ. — Нынѣ выбраный McKinley президентомъ, але якъ 4 роки мине, то здасся, анѣ сму, анѣ жадному републикановп не схоче ся вже бѡльше кандидовати. Се послѣдный зъ дому републикановъ.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Приступили слѣдуючй новй члены:

Зъ Mayfield, Pa.

Число въ гол. книзѣ:

1. Писакъ Андрей	434
2. Куленичъ Мих.	434
3. Теленъ Андрей	435
4. Пелякъ Стефанъ	435
5. Сирока Иванъ	436
6. Сосенко Семанъ	436
7. Новакъ Яцко	437
Зъ Cross Fork, Pa.	
8. Мациньскій Мих.	508
9. Дурнакъ Федоръ	509
10. Фещинь Мих.	509
11. Панько Андрей	510
Зъ Jersey City, N. J.	
12. Соколичъ Филипъ	408
Зъ Carbondalle, Pa.	
13. Гарбера Матій	578
14. Гарбера Гаврило	578
15. Мерена Кондратъ	579
16. Гоґоцъ Филипъ	579
17. Гавранъ Томко	580
18. Талпашъ Антифій	580
19. Мута Евсебій	581
20. Витка Прокѡпъ	581
21. Гавранъ Якимъ	582
22. Сончишакъ Ив.	582
Зъ McAddo, Pa.	
23. Подолякъ Иванъ	396
24. Лазарскій Иванъ	397
25. Скимба Николай	397
26. Баволякъ Иванъ	398
27. Носипанко Ив.	398
Зъ Centralia, Pa.	
28. Писарчикъ Григ.	430
Зъ Shenandoah, Pa.	
29. Хойнякъ Григорій	
Зъ Olyphant, Pa.	
30. Трохановскій Кир.	543
31. Жолудко Андрей	544
32. Слимакъ Мих.	544
33. Гавранъ Илія	545
Зъ Mt. Carmel, Pa.	
34. Хромо Юрій	459
35. Чухта Михайлъ	459
Зъ Shamokin, Pa.	
36. Майчакъ Никита	470
37. Курила Іосифъ	470
38. Адамякъ Олекса	598
39. Вышовскій Сидоръ	598
40. Цимбалякъ Теод.	599

М. Стефановичъ
секретарь.

Замовляйте „Календарь" „Союза".

Календарь „Союза" вже выдрукуваный, якъ тѡлько буде оправленый розѡшлемо тымъ, котрй замовили.

☛ Зъ пересылкою почтовою . . . . **55** цнт.

Замовляйте, якъ хочете мати красну книжку.

Можна дѡстати у:

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. CARMEL, PA.

2

НАУКА О ЛЮДЯХЪ.

(АНТРОПОЛЬОГІЯ.)

Написавъ П. Т.

(Дальше).

Папуайцѣ суть сильно змѣшанымъ типомъ. Кучерявыхъ правдивыхъ папуайцѣвъ дуже мало. Суть межи ними и зъ грубымъ и зъ гладкимъ волосемъ; на лици рѡжно забарвленй. Помѣжь папуайцями найбѡльше розвинули ся фіджійцѣ. Они управляють богато розмаитыхъ рослинъ и знають лукъ, а такожь гончарство и ткацтво. Жите провадять осѣле. Декотрй папуайцѣ, новокале доницѣ, провадять дуже регулярне жите. Они встають дуже рано, идуть купатись, ѣдять снѣдане и удають ся до роботы; вертають на обѣдъ; но обѣдѣ ажь до вечери тревають вѡдвѣдины и розмовы въ селѣ. По вечери танцѣ до девитои вечеромъ — годины супочинку.

Всюды убивають свои власнй дѣти. Помѣжь фіджійцями гине бѡльше, якъ половина.

Папуайцѣ мають такожь богато мовъ и у нихъ такожь носить кожде племя осѡбнй окрасы и натинания на скѡрѣ (цѣхованє). Они дикй люде — а понадъ три милѣ вѡдъ мѣсця замешканя нѣколи не вѡдходять

Декотрй племена папуайскй ставлять домы на сто до двѣста осѡбъ. Тй домы будують на палях въ водѣ, або на березѣ, и они суть подѣленй на богато комнатокъ зъ осѡбнымъ входомъ, хоть неразъ зъ спѡльною кухнею. Нема е рѣчь, що то купа кревныхъ мешкае разомъ и разомъ господаруе, такъ якъ бы въ Лолинѣ мѣжь Бойками (хоть у Лолинѣ подыбують ся такй господарства на 20 осѡбъ; але одно до другого подѡбне). Устрѡй родинный помѣжь папуайцями е рѡжный. У фінжійцѣвъ мущина е паномъ дому, а у другихъ мущина нѣчо не значить. У тыхъ другихъ женщину замужну толять при скѡрѣ и она працюе въ поли; мущина дармуе, строить ся и пильнуе своеи чуприны.

IV.

Черга на Индіи Передґангесовй. Дуже то цѣкавый край. Мешкае въ нѣмъ шестина роду людского (250 мілл.), але людность не розмѣстила ся рѡвномѣрно. Декуды мешкае и 200 людей на кільометеръ квадр., а декуды и десять головъ на кільом. трудно зрахувати. Такожь не суть тамъ всѣ однаково розвиненй: е дикй джуанґи, що по знають нѣ гончарства нѣ ткацтва, а ужпвають луку и працѣ, але е такожь осѣлй рѡльники, котрй мають свои величавй мѣста. Природа тамъ богата, а чоловѣкъ живить ся якъ найгѡрше. Людность Индій антропольоґічно (до якои расы належать? здѡбность, темпераментъ) дуже розманта. Ученый Монтеґацца пріймае, що Индіѣ давно, дуже давно були замешканй сотками рѡжныхъ расъ, котрй зъ часомъ зблизили ся до себе, а навѣть зляли ся. Але все таки можемо завважати у нихъ типы чорнй, о носахъ сплющеныхъ и варґахъ обвислыхъ, и можемо знати, що тои крови чорнои найбѡльше въ Индіи. Але е такожь ознаки, котрй кажуть намъ припускати и бѣли типы и жовтй (монголы). Коротко, Индія — то мозаика расова.

Видатнѣйшй народы у Индіи суть раджпуты, тоды, санталѣ. Тоды суть для насъ найцѣкавшй. Ихъ устрѡй складае ся зъ 5 родѡвъ; не вѡльно женитись въ родѣ. Рѡдъ левітѡвъ, пенкѡвъ, може брати жѣнки зъ другихъ родѡвъ. Кождый рѡдъ складае ся зъ кѡлька осадъ по 10 до 25 осѡбъ. Въ кождѡй осадѣ е огороджене для коровъ и для тыхъ, котрй доять. Осада змѣняе свою солитьбу 2--3 разы до року. Череды тои самои осады ходять разомъ, хотя худоба належить до поодинокихъ осѡбъ; при досню бере кожда особа тѡлько молока, кѡлько потребуе, щобы насытила ся, а решту роздѣлюе ся мѣжь мущинъ--властителѣвъ пѡсля того, кѡлько хто мае худобы. Нема ту нежонатыхъ, котрй бы кого непокоили. Кождый мущина або жѣнка жие въ супружествѣ, безъ згляду на уроду. Кѡлька братѡвъ мае або одну або кѡлька жѣнокъ. У нихъ такожь пануе забѡйство дѣтей.

Понятя релігійнй суть выплывомъ условій истнованя. Молоко — то плынъ божескій, а досне — то чинность свята. Той, що допть, мусить бути безженнымъ. До коровъ можуть ити тѡлько тй, що ихъ доять. А жѣнкамъ не вѡльно на 40 кроковъ зближатись до остроколу.

Заки лишу Индію, скажу ще слово о кастанче. Суть то осѡбнй ґрупы народнй (п. пр. Радж путѡвъ), котрй не мають нѣчого спѡльного зъ прочою суспѡльностію. А повстають они пѡдъ напоромъ чужихъ племенъ. Звычайно каста займае ся однымъ и тымъ самымъ трудомъ. Часомъ наступае въ такѡй кастѣ подѣлъ працѣ, то значить, одній вѡддають ся сему занятю, другій тому, и тогды повстае двѣ касты. А що въ Индіи надзвычайно богато народцѣвъ, а такожь и релігій, а и клясъ суспѡльныхъ, то и каст въ Индіи дуже много. Рахують бѡльше, якъ 2000. Кожда зъ нихъ мае окрему назву, занятя, свята. Въ кождѡй кастѣ е старшимъ, а надъ кастами зновь касты. Браміны (тамошній поганьскій священники) привлащують собѣ перше мѣсце. Брамінъ, що мае 10 лѣтъ а звычайный чоловѣкъ, що мае 100 лѣтъ, то отець и сынъ. Шляхтичъ не може до бремина приближатись на крокъ вѡддаленя. Тіръ (нижа каста) може зближитись до шляхтича на 35 кроковъ. маліяръ на 5 кроковъ до тіра и т. д. Въ кождѡй кастѣ панують особливй сопружескй стосунки: то братя мають одну жѣнку, то до кождои женщины може кѡлька мущинъ приходити, то жиють, якъ и мы, поединчими родинами.

V.

Въ чорнѡй Африцѣ розрѡжняе наука три головнй типы: муриньскій, неґрильскій и бушменьскій. Муринъ и неґриль то дуже рѡжнородній люде: Муринъ высокій, а неґриль нискій, муринъ короткоголовый, а неґриль довгоголовый*), муринъ рѡльникъ, а неґриль дикій мысливый. Барву скѡры неґрилѣ мають буро-кавову. Яснѣйша барва скѡры неґрилѣвъ вѡдъ муринѡвъ зближае тыхъ послѣднихъ потрохи до бушменѡвъ, котрй рѡвно, якъ и неґрилѣ мають короткій зрѡстъ. Бушменъ е довгоголовый, а волосе росте ему купками, якъ то бачимо въ щѣтцѣ. Бушмены суть дуже подѡбній до монголовъ (жовта раса), але завсѣгды ихъ числять мѣжь чорныхъ. Они говорять дуже спѣшно. Мова ихъ подѡбна до трѣсканя зъ батога.

*) Антропольоги дуже точно вымѣрюють довгость и широкость головы, носа, а такожь и те, якъ глубоко осаджени очи. — Пр. Ав.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ „ Six months 12.00
„ „ trec „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“

PRINTING OFFICE

Mt. CARMEL, PA.

P. O. Box 13.

Предплата рѡчна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші просимъ высылати пѡдъ адресу:

То „SVOBODA“

PRINTING OFFICE

P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak

OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пѡдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz

715 Carson str.

S. S. PITTSBURG, PA.

Друкарня „Свободы“ выготовляє дуже точно, скоро и дешево всякій рѣчи, якъ: тікеты на балѣ, выгравки; статута для Братствъ; вѡдозвы, листы и въ загалѣ всякій рѣчи входячій въ кругъ дѣланя друкарнѣ, въ мовахъ: рускѡй, польскѡй и словацкѡй.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Дописи „Свободы“.

Трой, Нью Йо. 22. октября 1896.

СЛАВА ИСУСУ ХРИСТУ!

Почтенна Редакціо!

Будьте ласкавій помѣстити въ „Свободѣ“ пару строчокъ про жите Тройскихъ Русинѡвъ. 18. децембра 1895 заложилисьмо Братство св. О. Николая, про тое вѡдзываемо ся въ „Свободѣ“, щобъ звѣстно було всѣмъ Русинамъ въ Америцѣ про жите Тройскихъ Русинѡвъ: Якъ всюда, такъ и у насъ Русины стараютъ ся о своєй народности и о греко кат. вѣрѣ, щобъ ю утримовати, якъ наші прадѣды. Такъ и мы малоумній взяли ся до дѣла братского.

Члены котрій выбраній урядниками суть: Г. Григорій Петриґала предсѣдатель, С. Рончковскій пѡдпредсѣдатель, Филипъ Гира секретарь, И. Хованьскій записникъ, Яковъ Дзямба касіеръ, Ник. Спакъ заст. касіера, Филипъ Телепъ опѣкунъ хорыхъ, И. Кащакъ дверникъ, Павелъ Рончковскій контрольоръ, Стефанъ Фрицъ радный, М. Михалякъ опѣк. хорыхъ въ Когусъ, Петро Рончковскій обраный дописувателемъ зъ Когусъ до Трою о нещастю належачихъ до Братства.

Члены котрій належать до Братства св. О. Николая въ Трою суть: Г. Петриґала, И. Хованскій, Ф. Гира, Ф. Волкъ, Я. Дзямба, Н. Спякъ, Іос. Спякъ, О. Кавуля, К. Суховацкій, С. Фусякъ, П. П. Крѣль, Л. Лазоришакъ, Д. Турко, И. Бискунъ, И. Шмайда, Д. Спакъ, Ф. Телепъ, К. Спякъ, И. Кащакъ, П. Рончковскій, С. Рончковскій, А. Спакъ, Ф. Потоцкій, Я. Крѣль, М. Кравець, Ф. Кузмякъ, А. Кесеничъ, М. Потоцкій, П. Рончковскій, І. Рончковскій, С. Фрицъ, Ф. Граничній, Г. Потоцкій, М. Михалякъ, Г. Федорчакъ, Ф. Федорчакъ, С. Стержень, П. Стахъ, Д. Федорчакъ, Іос. Бобакъ.

Доносимо такожъ, що якъ повсюду такъ и у насъ робота лихо иде, але все на свѡй розхѡдъ и на житє можна заробити.

Зъ поздоровлѣнсмъ

Григорій Петриґала

предсѣдатель

Филипъ Гира

секретарь Братства въ Трою.

Elmira N. Y. 21. октября 1896.

Честна Редакціо!

Если ласка Ваша, то прошу въ „Свободѣ“ помѣстити пару слѡвъ вѡдъ нашои парафіи, що въ Недѣлю 18. октября бувъ для насъ торжественный день. Наша маленька руска громада, котра майже рѡкъ тѡлько, якъ основана зѡстала и при досыть трудныхъ обставинахъ, за-для недуже похвальныхъ часѡвъ на роботу, змогласъ выбудовати церковь, котра теперь на радость всѣхъ парафіянъ истнує и змагає ся зъ кождымъ днемъ на всьо, що до ужитку св. церкви потрѣбно. Въ помянутый день за старанемъ нашимъ маліськомъ честь въ церкви своєй привитати О. Дмитрова, котрый намъ вѡдслуживъ св. Лѣтургію, котрои тѡлько що кѡлька мѣсяцѣвъ можемо слухати задля браку фундушѡвъ, котрій намъ еще недозволяють на утриманє священника мѣсцевого. Богъ добрый, и мы колись зможемось на то, що будемо могли смѣло свѣту звеличатись своимъ душпастыремъ. Также и тое скажу, що передъ зачатемъ св. Лѣтургіи О Дмитрѡвъ благословили намъ рѣчи, котрій они сировадили зъ Самбора для хвалы Божои и окрасы церкви. Дуже то красній рѣчи: Фелонъ, кадильница и книги церковній, котрыми рѣчами кождый дуже задоволеный зѡставъ. Одно тѡлько було невытѡдно, що майже цѣлый день дощь падавъ, якъ-бы на перекѡръ, але за то люде мало що зважали и зъ нару плейзѡвъ до насъ на такъ важный день прійшли и могли придивитись наразъ ажь чотыромъ крестинамъ двомъ миропомазанямъ дѣтей и одному вѣнчаню. Зъ найщиршимъ желанемъ и вдячностію винписьмо О. Дмитрову за ихъ труды для насъ, котрыхъ не щадили и въ глубокѡмъ смиренію засылаємо имъ щиру подяку и всѣмъ, котрій тѡлько ласкавій були помножити число наше въ святыни.

Позѡстаю и здоровлю всѣхъ.

Андрей Павликъ.

Вѣсти зъ Канады.

Една 18. октября 1896.

Высокопочтеннѣйша Редакціо!

Получивши послѣдне число 39 зъ 24. вересня „Свободы“ довѣдавсь ся, що и въ Бразиліи жиють наши Русины, хотяй Богомъ а правду сказавши я думавъ, що всѣ наши емигранты удаливший ся зъ Галичины въ Бразилію померли, если не дѣйстно то хотяй духово, а однакъ довѣдуюсь инакше, що оно жиють, лише спять здоровій такъ якъ и въ Галичинѣ. Поляки всюды перший, а куда бы нашь Русинъ взявъ ся до дѣла перше якъ Полякъ, зачимъ Русинъ проспить ся, Полякъ уже и сѣти на Русина наставивъ, въ котрій нерозважный и не досвѣдченый Русинъ мимоволѣ самъ лѣзе. Если однакъ Русины въ Бразиліи жиють, то думаю и я зъ далекои пѡвнѡчнои Канады до нихъ вѡдозватись.

Дорогій Братя бразилійскій Русины! Мы походимо всѣ изъ однои вѡтчины Галичины, насъ судьба кинула однихъ въ пѡвнѡчну, а Васъ въ полудневу Америку, однакъ не забуваймо, що мы всѣ выйшли мовь-бы зъ одного гнѣзда, держѣмъ ся купки, хоть часописями даваймо знати одинъ о другихъ, якъ намъ живе ся, списуймо свои радости, але и наши долегливости, по словамъ редактора „Свободы“ — „мы сесьмо всѣ дѣти Матери нашои святои Руси“. Стараймось прото заложити красугольный камень пѡдъ заатлянтицку Русь, безъ опѣкуньства нашихъ панѡвъ ляхѡвъ. — Я вѡдъѣзджаючи сен весны до Канады, не думавсь що еще буду чути про своихъ краянѡвъ удавшихъ ся еще въ осени 1895 року до Бразиліи, а именно Гриць Новосадъ, Михаилъ Новосадъ, Стахъ Козловскій, Фелько Кашуцкій, Якимъ Прійма и Кирило Кухарчукъ, всѣ зъ Рѣчицѣ пов. Равы рускои, а може Богъ дасть що якій честный дописуватель вывѣдаесь где они зѡстають и повѣдомить о тѡмъ посредствомъ часописи „Свободы“, щобымъ мѡгъ знати, чи они еще жиють.

Врочемъ здоровлю Васъ всѣхъ братѡвъ Русинѡвъ, тавъ въ Спол. Держава хъ якъ и въ Бразиліи. — Мы тутъ въ Канадѣ незгѡрше проживасмъ, ставимо стайнѣ для нашои худѡбки, а давнѣйший нашій рускій кольонисты молотять збѡже. Малисьмо правда не мало страху зъ прерійными огнями, однакъ межи нами Русинами якось насъ Богъ стерѣгъ, лише у Льва и Іосифа Процѣньскихъ згорѣла стирта сѣна. — Свѣжій емигранты все помалу до насъ прибувають, буде насъ уже всѣхъ около 50 родинъ, а сподѣвасмь ся, що еще будуть бѡльше до насъ припѣзджати, бо вѣдь нема краю на свѣтѣ, котрый-бы даромъ землю роздававъ и то добру землю и еще позволяють собѣ выбрати где намъ ся сподобае. Священника правда немасмъ, однакъ мы есьмо терпеливій и чекасмъ здоровій зъ заложеными руками, чи не прилетить намъ священникъ и церковь зъ неба, однакъ не дивуйтесь, то уже у Русинѡвъ такій звычай все лише готовому дивитись, а самому за дѣло не братись. — Еще разъ пращаю Васъ всѣхъ, будьте здоровій, а о насъ не забувайте.

Въ имени всѣхъ кольонистѡвъ зъ канадійскои Альберты.

Антоній Савка

почта Една.

Допись зъ Бразиліи.

Rio Claro дня 20. вересня 1896.

Пишу я Теодоръ Потоцкій до Васъ и дуже дякуємо за „Свободу“. Всѣ Русины до той газеты щирѣ и дуже за ню дякують, бо наши Русины вже не сподѣвали ся рускихъ газетъ читати, бо якъ насъ ту Богъ запровадивъ, до тои Бразиліи, то тѣ старій Поляки такій твердій варшавцѣ, котрій вже по 5 лѣтъ ту мешкають на Rio Claro, то говорили до насъ, що ту рускаго письма, рускаго священника нѣколи не буде, тѡлько всюда будуть польскій, але я самъ имъ говоривъ, що ихъ правды не буде, отже рѡкъ теперь, памятаю, якъ приѣхалисмо на Rio Claro, а вже маємо своего священника рускаго О. Н. Роздольскаго, рускій газеты, рускій книжки и допомагай намъ Боже вже роспочинаємо собѣ церковь будовати, хоть намъ то дуже тяжко приходить, бо то першій рѡкъ, нема звѡдки, ещесмо ся не доробили, але якъ можемъ, такъ ся збираємъ, абысмо могли тую церковь, той дѡмъ Божій збудовати, щобы намъ Богъ милосерный допомѡгъ, щобысмо вчули голосъ священника рускаго, въ рускѡмъ богослуженю, рускій спѣвъ и щобъ наши Русины, котрій розсѣли ся ту по тѡй Бразиліи, не забували свого матерного рускаго язика, та выкручовали нимъ на польске. А треба сказати, що богато родимыхъ Русинѡвъ, якъ здыблять ся зъ Полякомъ, то калѣчить, якъ може по польски и говорить, що вѡнъ правдивый Полякъ.

Та я вже не одного за тое скартавъ, то вже тотій Поляки немилосернымъ окомъ дивлять ся на мене. Але не можуть зѡ мною нѣчого порадити. А насъ ту на Rio Claro дуже богато Русинѡвъ, а и Поляки помѣшаній разомъ зъ нами, а що Полякѡвъ нема и третои части, тожь годѣ зъ нами що порадити. Тѡлько треба, щобъ Русины разомъ тримали ся и жили въ згодѣ, то добре-бы було. Колижь одній суть добрій Русины, що не дадуть ся пѡгнути, а другій зновь слабій и вѣрять Полякамъ, котрій ихъ обдурують, що ту буде Польща, тожь Русинамъ нема що робити, треба стати Поляками. Теперь вже пѡзнають, що Русины не погибли, бо вже мають ажь двохъ своихъ рускихъ священникѡвъ, а то О. Михалевичъ зъ Бучача и О. Роздольскій зъ Бродѡвъ. Въ тѡмъ мѣсяци були мѣжь нами радосный гѡсть О. Ив. Волянскій. Якъ-бы Богъ зъ неба намъ ихъ пѡславъ. Я перній спѡткавъ ся зъ ними тай запросивъ до свого дому на пяту кольонію, абы менѣ дѡмъ посвятили. Они вчинили то радосно и выбралисмося разомъ въдорогу зъ Rio Claro на кольонію вѡддалений 2 и 3 милѣ вѡдъ Rio Claro. Обойшлисьмо пяту и четверту кольонію черезъ 6 день, посвятили они домы наши и землю нашу, котра тыхъ святыхъ слѡвъ на собѣ не чула. Якъ правило ся въ нашихъ домахъ посвященє, яка то радость була — то неможь описати. Навѣть та пташина, звѣрина, дерева, здавало ся, що тѣшили ся, бо вѡдъ вѣку нашого спѣву, нашои пречудноі вѡдправы не чули. Дуже всѣ радовали ся зъ того цмынтарю и фігуры, що О. Волянскій посвятили, котру мы собѣ поставили. О. Ив. Волянскій поблагословили насъ и вѡдъѣхали въ Божу путь до иншои провінціи.

Щирымъ сердемъ жичимъ всѣ Русины, Русинамъ пѡвнѡчнѡй Америцѣ и на Канадѣ здоровля и щастя и многая лѣта.

Слава Исусу Христу!

Теодоръ Потоцкій

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

— Русины въ Галичинѣ зложили 25.601 зр. и 56 кр. на будову свого театру. Прекрасна сума, зобрана черезъ кѡлька лѣтъ мѣжь бѣдными Русинами свѣдчить о жертволюбивости Русинѡвъ. У нихъ нема ні магнатѡвъ, ні шляхты, ні богачѡвъ. Есть хлопъ, попъ тай бѣдный урядникъ. Тожь честь Русинамъ тымъ больша належить ся.

— Послы Барвѣнскій и Вахнянинъ заложили у Львовѣ (Галичина) католицке товариство пѡдъ назвою: „Руско-католицкій союзъ“.

Еслибъ то не бувъ шпиндель політичный, якъ кажуть опозиційній газеты, еслибъ не були заложителями того товариства такій „ряній“ католики, якъ ті два послы, то справдѣ для выклярованя вѡдносинъ партійныхъ и поглядѡвъ политичныхъ мѣжь Русинами, таке товариство навѣть зовсѣмъ природне, однакъ годѣ вѣрити въ природный обявъ сей помѣжь Русинами, коли такихъ двохъ людей якъ Барвѣнскій и Вахнянинъ его заложили.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна дѡстати слѣдуючі книжки:

Овразки зъ америки

написавъ Бузько.

Цѣна ..... **10 цят.**

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѡвъ Ч. I.

написавъ М. Павликъ.

Цѣна ..... **15 цят.**

Dr. I. GOODMAN

Plysician and Surgeon

Office: Mt. Carmel Avenue, Opposite Mt. Carmel House

Mt. CARMEL, PA.

Лѣчить всякій хороби добре и таньо. Може розмовити ся по руски, по польски и по словенски.

Нѣгрилѣвъ числять всего на кѡлька тысячъ головъ; здає ся, давнѣйше було ихъ больше, и они мешкали вѣдай збитою куною, та пѡзнѣйше зѡстали пошарпаній людьми бѡльше освѣчеными и енергічнѣйшими. Кромъ тыхъ расъ можна въ Африцѣ запримѣтити еще маляйску або папуаньску, семіцку и иншій.

Особливо на себе звертають увагу фульбы, котрій рѡжнять ся своєю природою значно вѡдъ инше названыхъ расъ. Е то народъ, що выпасе ся скорѣйше, а при томъ адобностію организовати державы. Помежи фульбомъ а муринамъ ремѣсники, организаторы, паны — фульбы. Мають глядке водосе, простый нѡсъ и червонаву барву скѡры.

Другимъ насожитомъ, що сидять на туловищи Муринѡвъ, суть Монбуты. Мають они барву неколядову, довге волосе, и носы не муриньскій. Они сѣлъ не мають, кожда родина земешкуе кѡлька гарныхъ хатъ въ поли, а тій хаты — то нѣбы постерунки вѡйсковій. Рольництво у нихъ на нискѡй степени, плекають лише псы и куры, а живлять ся радо мясомъ людскимъ. Кличемъ въ битвѣ въ нихъ окликъ: мяся, о котрѡмъ мѣркують, що ихъ упоюе.

Въ Африцѣ все ще, особливо надъ долѣшнымъ Нилемъ вытворюють ся рѡжній расы зъ кавкаскихъ и чорныхъ и втискають ся въ глубъ, де споводовують велику мѣшанину расову.

Типъ бушменьскій обнимае собою властивыхъ бушменѡвъ и готентотѡвъ. Перший — людо рухливій, вѡдважній; не люблять дармувати и рѣдко не суть занятій. Готентоты-жь суть супокѡйній, боязливій, мало енергічній. Зарѡвно фізично, якъ и духово — то найлѣнившій народъ въ свѣтѣ.

Бушменъ мешкае въ пустыни (Кальагарі). Природа дае ему зъ трудностію поживу, а техніка у него на низькѡй степени. Лукъ — оружіе; вайця струсѣ — одиноке начиня, а ткати знають ѣсти, конники. Одинъ подорожный описуе ихъ житє въ той способѣ: Прибуло 8 бушменѡвъ голодныхъ, стануло въ одній линіи на 200 кроковъ вѡдъ себе зъ довгими джѣритами въ руцѣ. Потѡмъ почали ити въ тѡмъ самѡмъ вѡддаленю, кождый роблячи пѡвколо то въ одну то въ другу сторону. Могли въ той способѣ обойти велику просторонь. Котрый побачивъ слѣдъ звѣрины, мовчки пѡднесивъ джѣритъ. Всѣ звертали ся въ ту сторону. Були подѡбній до-писовъ, добре вытресованыхъ. На правѡмъ боцѣ зобачили антілопу, всѣ зойшли ся на раду, и розмовили ся джѣритами. Двохъ наймолодшихъ и зручныхъ, немовь коты скрыли ся сейчасъ въ корчахъ. Повернули, и дуже тихо попровадили своихъ товаришѣвъ. Они дуже вытревалі на голодъ. Сплять въ ямѣ, або въ горячѡмъ попелѣ. Мѣжь ними е богато розбійниковъ. Устрѡй у нихъ такій: Больша орда роснадае ся (коли дае ся чути бракъ поживы) на менший, выпадокъ назадъ ихъ лучить, и они позѡстають разомъ, если досыть е звѣрины. Звязи сопружескій суть досыть лозній: дѣвчина и жѣнка — у нихъ то само. Говорять розманитыми языками: двѣ орды не розумѣють себе взаимно. Готентоты т. е. гикавій суть пастухами и жиють молокомъ. Череды ихъ суть значній. Рѣдко ѣдять мясо, котре часто сушать на сонци, порошкують, а потѡмъ варять зъ молокомъ. Мають горцѣ, умѣють робати кошикы. Хаты ставлять цѣлкомъ, якъ уліѣ, и ставлять все въ коло. Е народы въ Африцѣ, що говорять зближеными до себе языками и ихъ называють „бан-ту“. Они суть сходній и захѡдній. Сходній то кафры, суахы, вамбезы. У нихъ видно примѣшку семитску (жидовску). Они занимаютъ ся годовлею худобы, зѡтасе коли заходній „бан-ту“ суть рольниками; на сходѣ князь ихъ мають тысячѣ штукъ худобы, на заходѣ-же трудно знайти и пару волѡвъ. На заходѣ техніка высша, а и хаты мають инакшій. У кафрѡвъ на примѣръ (схѡдъ) хаты будують круглій, и огороджене кругле — а на заходѣ хаты бувають такъ будованій, якъ бы и у насъ.

Якій стосунки панують на сходѣ, можемо пѡзнати, коли розглянемось межи зулями. Они осѣвшій народъ. Выпасають худобу, пють особливо квасне молоко; масла уживають до натиранія скѡры, мясо рѣдко коли смакують. Що кѡлька тыжнѣвъ пускають быкамъ пѡвтора бутельки крови, и ту кровь пють зъ молокомъ. Корова — то богацтво кафра. У племенъ декотрыхъ грошь не мае вартости, а о богацтвѣ чинмсь мѣркують зъ того, хто кѡлько мае коровъ. Одинъ зъ ихъ князѣвъ, допытуючись о королеву анелійску, довѣдувавъ ся, кѡлько она мае худобы. Колижь почувъ, що богато пѡдданыхъ тои королевои, мае бѡльше худобы нѣжь она, здивувавъ ся дуже. Корова у кафрѡвъ е грошемъ; вѡнъ навѣть може за тѡлько а тѡлько коровъ, купити собѣ тѡлько а тѡлько жѣнокъ.

Кафръ мае для коровы велику почесть. Тѡлько мущина може доити корову.

Управляють тѡлько просо. Хотяй мешкае близько моря, то вѡнъ не знае човна, а на рыбу дивить ся зъ обрыдженемъ. Хто зъ кафрѡвъ богатѣйшій, той мае бѡльше жѣнокъ. Богатій старцѣ загортають для себе всѣ хороші и молодѣ дѣвчата. У нихъ устрѡй патріярхальный. Начальникъ е вѡтцемъ немовь кождои осады, знае кождого, и часто спомагае другихъ. „Начальникъ, говорять кафры, то труди, котрій сее цѣлый край“. Хто робить богато доброго, того роблять начальникомъ. Помимо мастковыхъ рожниць е мѣжь кафрами богато взаимности: хто забивае худобу тѡлько для себе, того называють злодѣемъ, бо лишь злодѣѣ такъ ѣдять. Грунть у нихъ громадскій. Свого начальника не боять ся и не поважають, але люблять. Неразъ на зборахъ публичныхъ и ганьблять его. Власть „короля“ у кафрѡвъ залежить тѡлько вѡдъ славы начальника и его смкости. Деколи мѣжь кафрами повстае смѣла дружина авантурниковъ, и тій стають розбійниками, та рабують все, що попаде. Велику просторонь въ Африцѣ займають тій розбійники. Цівілізація у кафрѡвъ дуже низка: они не потрафили бы [illegible] требую.

Коли управляють рѡли, то сѣють кукурудзу, просо и декотрій струковатій [illegible]. Уранє мають дуже скупе [illegible] за то чешуть волосе и [illegible]

(Дальше буде).

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

НОВИНКИ.

— Редакторъ „Вѣстника“ П. Ю. Жатковичъ пофалшовавъ чеки, якъ о тóмъ свѣдчить О. К. Лавришинъ и А. Опушакъ, тай только сблизавъ ся!

— McKinley, републиканъ выбраный президентомъ Сп. Державъ. Черезъ его выборъ, а взглядно черезъ побѣду партіи републиканскои пóдвысшать цло на товары, котрí приходять зъ Европы до Америки. Заушникъ McKinley-a, милiонеръ Маркъ Ганна властиво выбраный президентомъ, понеже вóнъ сыпавъ грóшми и збиравъ грошѣ, якъ полову на выборы, навѣть темнí улицѣ Ню Йорку, котрí замешкують роботники, освѣтили ся долярами Марка Ганны.

— Упавшій кандидатъ на президента Bryan прiѣхавъ бувъ въ день выборóвъ до Lincoln, Neb. супроводженый музикою и великимъ здвигомъ народа. Понеже енергічный Bryan переѣхавъ бувъ тысячѣ миль и выголосивъ сотки бесѣдъ, отже немавъ часу зарегістровати ся. Зъ тлумами народу заѣхавъ просто до City Hall и тамъ присягъ, що вóнъ есть дѣйсно обывателемъ американскимъ. Вóдтакъ удавъ ся вóнъ на мѣсце голосованя и почекавши хвильку, ажь поки оденъ муринъ не выповнить рóвножь якъ вóнъ свого горожанского обовязку, вóддавъ голосъ и повернувъ домóвъ супроводженый великою гурмою людей. Зъ веранды свого дому сказавъ еще послѣдну бесѣду до людей и замкнули ся дверѣ за героемъ дня.

— Падеревскій, славный фортепяніста вывѣзъ зъ Америки за свои концерты 1,400.000 франкóвъ, а спѣваки Решки 1,250.000 франкóвъ. Скóлько то бѣдныхъ людей могло-бы за ту суму жити?

„Вѣстникъ“ для всѣхъ и для вся.

Въ „Вѣстнику“ суть теперь таки допысувателѣ: О. Ал. Дзубай, Алексей Товтъ и Григ. Грушка пóдъ псевдонímомъ „Николай Сказко“, а головнымъ шефомъ-редакторомъ есть П. Ю. Жатковичъ. Якъ они всѣ далеко вóдъ себе стоялн! Де Грушка, а де Жатковичъ? Де Товтъ, а де Грушка — а дальше Жатковичъ? Про О. Дзубая вже не говоримо, про него говорить теперь О. Д-ръ Сабовъ въ „Вѣстнику“. Чи есть на свѣтѣ вже пóдлѣйша газета вóдъ „Вѣстника?“ — Нѣ, слово чести нѣ!

Въ № 35. Летучихъ Листкóвъ находимо таку оцѣнку новои працѣ Гр. Леливы пóдъ загол. „Положеніе Литвиновъ въ русскомъ государствѣ“, котру въ дословномъ переводѣ подаемъ:

„Мы обовязанй зъ жалемъ примѣтити, що новый трудъ гр. Леливы не вызначае ся тыми блестячими свойствами, якъ его перше дѣло, его першій крокъ на полi публицистичнои пробы. Въ наслѣдокъ того, що предметъ трактованый въ тóмъ дѣлѣ, бувъ дуже близькимъ до предмету нимъ въ першóмъ дѣлѣ розбираным, декотрí главы (гл. 2, 3) зъ „Польско-русскихъ отношенiй“, являють ся повторенемъ першого дѣла. Цѣкавость въ читателю взбуджае гл. 4, де авторъ уважае Литвинóвъ, яко осóбну нацiю и вказуе наглядно, якъ короткоглядною есть політика москалѣвъ, котрí зó спокóйного литовского народа, робять бíшеных ворогóвъ правительства. Не смотрячи на высше указанй недостатки книги, мѣжь котрыми треба конечно пóднести и превелику сухóсть выкладу, мы поручаемо ей увазѣ всѣхъ нашихъ читателѣвъ, котрí интересують ся положенемъ и напрямомъ „недержавныхъ“ національностей въ Россiи. Боймось тóлько, що цѣна 2 дол. за 128 лихо напечатаныхъ сторóнъ, може перешкодити значно росповсюдненю тои книги“.

Ks. Misicki — а хамъ, котрый пожичивъ ему грошѣ.

Ks. Misicki, польскій пробощь въ Mt. Carmel, Pa. хотѣвъ ѣхати на конґресъ польско-католицкій до Buffalo, N. Y., а понеже не мавъ цента при душѣ и вже нѣгде кредиту не мавъ, то запросивъ до себе въ гостину нашого Русина, готельника и вымантивъ у него $50, даючи ему „нотъ“ платный за 2 тыжнѣ. „Нотъ“ може выставити чоловѣкъ, що мае або власне property, або грошѣ въ банку. Ks. Misicki анѣ одного, анѣ другого не мавъ, отже сповнивъ вже тымъ способомъ просте ошуство. Та мало було того. Чоловѣкъ за мѣсяць опóмнувъ ся о грошѣ въ дуже чемный спосóбъ и по великихъ короводахъ дóставъ $35. Якось по мѣсяци пише терпеливый Русинъ до польского попа листъ и просить его въ чемный спосóбъ, щобъ грошѣ ему звернувъ. Ks. Doktor заѣзджае передъ хату свого вѣрителя и обуреный кричить на свого добродѣя, що помóгъ ему выѣхати на конґресъ:

„Ty chamie, jak ty śmiał list pisać?

„А ты польскій сомаръ — розумѣешь?“ — крикнувъ Русинъ на цѣлу улицю. И посыпали ся прекраснí слова зъ обохъ сторóнъ. ажь лупало. Вкóнци ks. Tomasz вынявъ торжественно зъ кишенѣ чекъ на $10 и готóвки $7. тай кинувъ хлопови, якъ милостиню, бо певна рѣчь, що пожичивъ, те пожичивъ — вóнъ на то сомаръ, щобъ тяжко працювавъ и щобъ ксьондзамъ выгоды робивъ. На лихо, ks. Misick-ого оказавъ ся чекъ неважнымъ, бо ks. Doktor немае анѣ цента въ банку. Донерва передъ 3. годиною вложивъ вóнъ $10. — але честь де?

Мѣсцевій англійскій часописи пóднесли той фактъ зъ обуренемъ. Мы не знаходимо словъ, щобъ схарактеризовати такій обуряючій поступокъ, але най самъ фактъ про себе говорить.

Инквизиція не шпанска, але московска.

Толстой, бувшій россійскій пóпъ, котрого недавно тому засуспендовано, понеже не хотѣвъ оправдовати ся зъ закидóвъ, що перейшовъ на католицизмъ, зóставъ арештованый въ Москвѣ и вывезеный до Нiѣны. Ту трибуналъ церковный засудивъ его на 7 лѣтъ выгнання зъ Петербургу и Москвы, а крóмъ того заборонивъ ему черезъ 20 лѣтъ сповняти який-будь функціи рядовй. Чи чувавъ хто таке при кóнци 19. столѣтя?

— Дня 19-го новембра справляє Братство св. АА. Петра и Павла въ Шенандоа, Па. баль и запрошуе всѣхъ Русинóвъ, котрí обѣцяють, що не будуть ся на бали бити, але честно будуть заховуватись.

— Въ Mahanoy Plane, Pa. коло Шенандоа справляє Братство св. АА. Петра и Павла баль дня 13. новембра. Кождый щирый Русинъ повиненъ на тóмъ бали бути.

— Головный предсѣдатель „Соединенення“ Жинчакъ—Смитъ поспродавъ значки на свóй бізнесъ и ѣздить собѣ на „miles book“ на копитъ „Соединенія“, якъ о тóмъ свѣдчить О. Н. Ханатъ и каже, що вóнъ дуже великій патріотъ.

Запросины.

Симъ маємо честь запросити всѣхъ Всечестныхъ Отцѣвъ и дооколичнй Братства руский на торжество посвященя Креста, котре вóдбуде ся дня 26. новембра 1896 въ McAdoo, Pa.

Братство св. Володимiра

Дмитро Капѣтула

предсѣдатель.

Признанє.

Повне признанє и подяку складаю тов. для выробу рызъ и рѣчей церковныхъ въ Самборѣ (Галичина) за рѣчи церковнй для церкви въ Elmira, N. Y.

О. Несторъ Дмитрóвъ.

Справы роботничí.

Послѣдній вѣдомости зъ цѣлыхъ Спол. Державъ выказують сегорóчный збóръ на 160,000,000 бушлѣвъ.

Цѣна пшеницѣ иде въ гору въ пóвночно-захóдныхъ Сганахъ. Фармеры суть задоволенй.

Въ Манѣтобѣ въ Канадѣ обчисляють сегорóчный урожай пшеницѣ на 15 мiлiонóвъ бушлѣвъ, зъ котрыхъ 10,000,000 есть на вывóзъ. Минувшого року було тамъ пшеницѣ о 50 прц. бóльше.

У всѣхъ компаніяхъ въ Jeanesville, Pa. компанiи Lehigh Valley и J. C. Haydon & Co., вздержано роботу на неограниченый часъ — тысячѣ роботникóвъ безъ працѣ.

— Mt. Pleasant, Pa. Часы поправляють ся, Всѣ брехи почали на добре роботу, але пытане, чи на довгій часъ.

— Easton, Pa. Роботникамъ при варстатахъ колеи „Lehigh Valley“ зменшено платню зъ $1.65 на $1.20 денно. Крóмъ того въ найбóльшóмъ варстатѣ, въ котрóмъ працюе 700 людей скорочено часъ працѣ на 5 днѣвъ въ тыжни по 9 годинъ денно.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ“ ВЪ МѢС. ОКТОБ.:

Pittsburg, Pa.	
Кíдонь Петро	$1.00
Jersey City, N. J.	
Крóль Максимъ	2.00
McAdoo, Pa.	
Шухиръ Иванъ	0.50
Mt. Carmel, Pa.	
Михайлъ Чухта	1.00
Сова Илько	1.00
Mayfield, Pa.	
Смíй Николай	2.00
Centralia, Pa.	
Рогощ Теодозій	1.00
Troy, N. Y.	
Филипъ Гарисъ	2.00
Shamokin, Pa.	
Илько Хомякъ	1.00
Теофаль Вильчацкій	0.50
Никита Тиханскій	1.00
Василь Чесля	0.25
Матѣй Кобулка	1.00
Іосифъ Кулякъ	1.00
Илько Максимчакъ	1.00
Іоанъ Дзюбина	1.00
Юрій Ференцъ	1.00
Тимко Дзумбелякъ	1.00

JOHN GLOWA

—EXCELSIOR, PA.

Одинокій шторь на цѣлый Excelsior

Ивана Глóвы.

Вже его непотребуемо захвалювати, бо кождый не вóдъ нинѣ его знае, а хто еще не знае, най зайде и купить, а певно не пожалуе.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin, str.

Найбóльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побóльшеный, украшеный и на ново уряженый. Новый дóмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компанiи, купують зó свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000. Заряджають нимъ

Стефанъ Мурдза

— И —

Теодоръ Федько

RICHARD IRVIN

FURNITURE DEALER and UNDERTAKER,

OAK STR.

Mt. Carmel, Pa.

Нашй люде знають не вóдъ нынѣ Irvin-a. Чи то похоронъ, борони Боже, то де зайдешь? Свого чоловѣка нема, треба шукати чужого, але честного, котрый тя не ошукае. – Оженишь ся, де пóдешь по гратя? До Irvin-a, вóнъ дасть таньо, але добрí гратя и за грóшми почекае

Люде! Йдѣть въ тыхъ потребахъ тóлько до Irvin-a, бо вóнъ нашъ пріятель.

O. Murdza & Bro's

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

Тóлько оденъ рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всякí товары найлѣпшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ каты.

Купуйте люде у свого, коли часъ покупути жидовъ.

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury St.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякí другí рѣчи того рода въ найлѣпшóмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

ВКЛАДАЙТЕ ЛЮДЕ ГРОШѢ ТÓЛЬКО ДО:

MT. CARMEL BANKING COMPANY

въ T. CARMEL, PA.

Заложеный 13. децембра 1894

КАПИТАЛЪ	$50.000
Неподѣльный доходъ	4.000
Надвышка	2.000

THOS. M. RIGHTER, president. * DAVID CAMP vice president.

F. M. EVERETT cashier.

ДИРЕКТОРЫ:

D. D. Bolich	Jos. S. Nowakoski
George E. Berner	Harey S. Robins
O. B. Millard	Thos. M. Righter
David Camp	F. A. Stief
Joseph Gould	Benj. Wirt
Issac Goldschmidt	John L. Williams

Сей банкъ заступають и хоронять своими мастками ти люде, що въ горѣ вимисани. Не тримайте грошѣ по матерацахъ, а ложѣть въ беспечне мѣсце.

FREE HOMESTEADS

of 160 acres!

ДО КАНАДЫ!

Хто хоче мати свою землю, хто хоче бути добрымъ господаромъ, хто хоче бути паномъ, а не наймитомъ чужимъ, най выберае ся до КАНАДЫ. Тамъ дае правительство даромъ 160 акрóвъ (113 моргóвъ) доброи землѣ, дае даромъ дерева на будóвлю будынкóвъ, якъ на дарованыхъ акрахъ дерева пригóдного на будóвлю не булобъ. По трохъ лѣтахъ дають deed и вже земля стае власностію чоловѣка.

Податкóвъ, крóмъ таксы на школу жадныхъ нема и то лишь ⅓ часть платить на школу громада, а ⅔ части правительство.

Вже для 10 дѣтей правительство будуе школу, для 30 фамілій дае 160 акрóвъ для церкви.

Подорожь до КАНАДЫ дуже мало коштуе. Русинóвъ зъ Галичины вже есть 30 фамілій въ Edmonton, а теперь зновь мають приѣхати.

Хто хоче зголосити ся, най напише на адресъ:

JOHN GLOWA

EXCELSIOR PA.

F. MISSLER & KRIMMERT

Банкъ

И ПРОДАЖА КАРТЪ КОРАБЕЛЬНЫХЪ

106 West st. (CENTRAL BUILDING)

NEW YORK

напротивъ двóрця колеи:

PENSYLVANIA R. R., CENTRAL R. R. of NEW JEPSEY, LEHIGH VALLEY R. R. ERIE R. R. and WEST SHORE R. R.

До сеи фірмы треба удавати ся по карты корабельнй (шіфкарты) до Европы и зъ вóдтамъ.

Посылки грошей до старого краю, инкассоване спадщины и довгóвъ. Вымѣны грошей и т. д. Та фірма выробляе повномочія и паспорты Сполуч. Державъ въ якъ найкоротшóмъ часѣ.

Всякí замовленя выготовляе точно, тельно и певно.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)

425 Shamokin st.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литевскій зегармістръ и ювілєръ.

Всякí направы зегарковъ выконуе точно, таньо и въ коротцкомъ часѣ и за направу гварантуе. — Мае на складѣ великій выборъ зигарковъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.

Обручки слюбни, якъ хто купуе дбета въ полярунку гарный будзѣкъ.

Стѣнній зегары дае на выплатъ.

БАНКЪ

рускій, польскій и словенскій

M. SINGER,

(публичный нотаръ.)

101 Morris st.

JERSEY CITY, N. J.

Продае шіфкарты по найтаншій цѣнѣ до всѣхъ портóвъ европейскихъ, посылае грошѣ до всѣхъ мѣстъ Европы.

Не забувайте!

Peter A. Stief

11, 13 & 15 OAK Str.

Mt. CARMEL, PA.

ОСѢНЬ — ВЖЕ ЗИМА НАДХОДИТЬ!

Щобъ не мерзнути дар просимо заглянути до шого великого складу, осмотреного въ осѣнній зимовій товары, въ найл шóмъ сортѣ, пóсля найшои моды въ розмантых кольорахъ и пóсля розмятыхъ цѣнъ. Мужескій убра въ цѣнѣ $4.50–6.00 и выс Великій запасъ дитинны вовняныхъ убрань по 75 $3.50—4.50—6.00 и выс Годѣ вычислити всякого да убрань и всякй цѣ але вѣдомо почт. людя що у насъ можна найлѣп и найтанше всякй убр достати, якъ де инде.

Мужески пальта въ всѣхъ фарбах $3.75 $5.00 $6.00 и выше.

Пальта для хлопцыхъ по цѣнѣ $4.50 $5.00—6.50 и выше.

Дитинни пальта по цѣнѣ $1.00—2.00—2.50 и выше.

Такожъ не забувайте, що у насъ на дуже таньо достати бли лѣпшу спѣдну и верху, капелю шапки зимови!

Зайдѣть — то побачит

PETER A. STIEF

11, 13 & 15 North Oak str.

Mt. CARMEL, PA.

Великій складъ убрань и першорядный кравець.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Невôльникъ и роботникъ.

(Конецъ).

Бо розважмо далѣ. Невôльникови не вôльно було мати власности, алежь и роботникови не є спромоги до неи дôйти. Панъ мôгъ свого роботника забити, алежь чи не убиває теперь фабрикантъ роботника? Вôнъ дає ему плату, котра не выстарчає на людске жите — то его убиває; мѣстить его въ неосвѣченыхъ гаразды ямахъ, копальняхъ, фабрикахъ, каже ему працювати въ такôмъ помѣщеню, де вогкôсть, смрôдъ, порохъ, де мало повѣтря, такожь его убиває; зменчує ему платню, платить ему віктуалами (Trucksystem), дає ему свое поменканє (Cottage system) — то чижь причиняє ся до матеріяльного полѣпшеня долѣ роботника? Не бôльше, якъ причинявъ ся давный панъ до долѣ свого невôльника. Невôльникъ не має особистои свободы, но чижь має ен и роботникъ? Має хиба тамъ трохи, де може рôвно зъ панами голосувати и брати рôвный удѣлъ зô всѣми горожанами въ житю публичнôмъ. Але се доперва зачинає здѣйснюватись, и довго треба чекати, щобы такій порядки були заведенй, въ котрыхъ бы роботникъ живъ, якъ людина. Невôльникъ с рѣчею, не особою, роботникъ же хиба с лишь нôвъ особою, бо не має ще на тôлько гôдности людскои, щобы всюды и всѣ ен шанували, и щобъ вôнъ самъ ен шанувавъ.

Я порôвнавъ новочасного роботника зъ невôльникомъ грецкимъ и римскимъ. Идучи за слѣдомъ одного ученого порôвнаю еще его зъ нôдданымъ, якій бувъ за норманьскихъ баронôвъ въ р. 1145. Нôдданый бувъ обовязаный позволяти баронови на „право першои ночи“ — вôльный роботникъ позволяє на се часомъ такожь, а крôмъ того часто за роботою ночи не досыпляє. Нôдданый не мавъ и не мôгъ мати мастку — новочасный роботникъ такожь не має и не може. Баронъ, чи тамъ панъ не мôгъ нôдданого продати, роботникъ же есть привмушеный себе продавати. Нôдданый бувъ невôльникомъ кавалка груту, на котрôмъ вôнъ родивъ ся; роботникъ с невôльникомъ найконечнѣйшихъ житевыхъ потребъ и гроша, котрымъ можна роботника купити — оба суть невôльниками рѣчи. Нôдданый мавъ завсѣгды запоручену можність истновання — роботникъ ся не має. Нôдданый оффêровавъ ся своему панови у вôйнѣ, роботникъ у мирѣ. Коротко оба до себе дуже близкій положенемъ. Невôльниками суть оба, але одного нôдданьство е не фарисейске, отверте, честне, другого фарисейске нôдступне.

Таке положене роботника выробилось на нôставѣ капіталізму, котрый взявъ нôдъ свôй покровъ всѣ новочасній фабрики, и сотворивъ свôй властивый фабричный системъ. Якъ роботники дивлять ся на него показує хоть-бы слѣдуюча пѣсонька, котру зложивъ Е. Меадъ въ Бірмінгамѣ тому зъ кôлькадесять лѣтъ назадъ: Живе собѣ оденъ король, дуже лютый князь, не выдумный, а живый, тиранъ надъ бѣлыми невôльниками, а тираномъ тымъ — то пара. Має одно лише рамя, зелѣзнее рамя, и хоть одно лише має, такъ дивно — сильне то рамя, що міліоны убиває. Якъ Молохъ король гнѣвный, якъ Молохъ у Гемонѣ, що жеръ дѣтей огнемъ пекольнымъ. *) Молоха сего слуги безъ серця, зъ кровавыми руками, ныхою и злостю, они на те рядять, щобъ зъ крови золото добути. Они тончуть людскій права за-для гроша, ихъ бога; бôль жѣнокъ — то для нихъ жартъ, слеза мужа — для нихъ смѣхъ. Музикою для нихъ, то у борбѣ крикъ роботника; трупы дѣтей и жѣнокъ наповняють челюсти короля „пары“. Король напує и сѣє смерть геть на около себе и людей мордує безъ жадноі пощады. Тому-жь робучій руки, возьмѣмъ ся всѣ до купы, звяжѣмъ рамя, нашь край — лукавый (розум.: король) най не лупить! И на слугъ его, мільордôвъ, народъ такожь повстане, й на земли не буде лиць кровію багряныхъ! П. Т.

*) Молохъ — поганьскій болванъ, котрому давали дѣтей на жертву.

T. TALPASZ,

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

Рускій Реставраторъ

— и —

готельничій

246 Pearl str.

SHAMOKIN, PA.

Недалеко рускои плебанії.

Добрый вечеръ, здорово мой!
Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки онъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ русини
— Нôдкрѣплюють силы!...

— Що за брылдза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

PETRO SERAFIN

ПЕТРО СЕРАФИНЪ

424 Shamokin St.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякій другій здоровій напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ нôдпомагати.

Руска бучерня

Russian Meat Market

OLYPHANT, PA.

КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально.

Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ хто хоче назвати ся чоловѣкомъ, най покине вже разъ жидôвъ, а най удасть ся до нашого честного чоловѣка

Кузьмы Свалы

въ ОЛИФАНТѢ.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы“

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.

Mt. Carmel, Pa.

Въ кождôй хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и теляче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маєте своихъ!

ЮАНЪ ЗАХАРІЯШЬ

John Zachariasz,

FREELAND, PA.

Выготовляє всякій рѣзбярскій церковній роботы, якъ иконостасы, олтарѣ обохъ обрядôвъ и другій рѣчи. За солідну роботу ручать священники и рады церковній, для котрыхъ церковь вôнъ роботы выготовлявъ.

Dr. J. FLORIAN MEEK

(Д-ръ Миколайчикъ)

Спеціяліста въ акушеріи, для хоробъ бабскихъ и дѣточихъ.

Offis 125. 3-th str. помѣжь Maple и Vine str.

MT. CARMEL, PA.

Молодый сей докторъ скôнчивъ студія въ Batimore пôсля нового пляну наукъ. Лѣчить всячій хоробы знаменито, особливо розумѣє ся на справахъ положничихъ и на хоробахъ дѣточихъ. Розмовить ся по руски, по польски и по англійски. Дуже милый чоловѣкъ, звычайно молодый докторъ! Най васъ Панъ Бôгъ боронить, щобысте другого кликали, чкъ маєте свого.

ОДИНОКІЙ РУСКО-ПОЛЬСКІЙ МАГАЗИНЪ

„Пôдъ Червоною Звѣздою“.

Я увѣдомляю Почт. публику, що мы купили фабрику убрань и можемо продавати убрання о 25 прц. таньше, якъ въ другихъ сторахъ. Убрання майнерскій и оверковты можете купити у

Star Clothing Hall

26 S. Oak st.

(другій дверѣ вôдъ банку).

MT. CARMEL, PA.

Dr. F. J. MEEK,

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin & Chesnut st.

Одинокій лѣкарь, слабынинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякій хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаємо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТѢ ПА.

Пôдъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛИКА

Звѣстного рускаго патріоты. Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ штôровъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого рускаго штору. Особенно наши газдынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулявъ помагати? Идѣть до свого.

Гаврінлъ Малинякъ

Гуртовный складъ

(Wholsale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку

Братя! замовляйте у свого!

W. H. LUIS

622. Sunbury St.

Branch Store,

11. N. Shamokin str.

SHAMOKIN, PA.

Складъ всякихъ музичныхъ инструментôвъ, якъ трубы, гармоніи, пяніна, скрипки, басы и другій красній инструменты. Цѣны не высокій, а инструменты дуже добрій, спроваджованій зъ найлѣпшихъ фабрикъ. Якъ бы хто хтѣвъ повеселити ся въ недѣлю и свята, най зайде тамъ, а купить собѣ таньо красный, музичный инструментъ.

Юліянъ Копыстяньскій

(Julian Kopyscianski)

420 W. Pine st.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшій напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розманітого гатунку, горѣвки доскоиалій, цигара дуже добрій.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

S. RITTERMANN

Dealer in News and Books

ORANGE VALLEY N. J.

Продає всякого рода книги въ рôжныхъ языкахъ.

АНТОНІЙ ПЕТРОВСКІЙ

A. Petrowski

501 West Centre str.

SHENANDOAH, PA.

Мае велику гросерню, въ котрôй можна набути по дуже низькихъ цѣнахъ всего потрѣбного до дому. Товары свѣжій и здоровій, не такій, якъ у жидôвъ. Такожь можна у него дôстати всякій рѣчи ковальскій, котрій вôнъ самъ выробляє. А вже-бы часъ, щобъ люде покинули жидôвъ, а себе самыхъ вспомагали.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЄМДЯ ПОХОРОНôВЪ.

Вэтнаймає такожь карети на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300

PEARL and MULBERRY st

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

LAUER BREWING CO.

въ **READING, PA**

ЗАЛОЖЕНЫЙ **1866** року. — Выробляє 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO.“ есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одно и тое самое доброты и прісмного смаку и есть споряджане нôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоваровъ.

Выробляє въ найлѣпшôмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватній родины повинній замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.

READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви

нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого

Рускоге товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, илитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы, книги церковній и взагалѣ всякій рѣчи потрѣбній до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнчений стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаєсь лишь за попереднымъ приславемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ“ въ Самборѣ,

AUSTRIA, GALICIA.

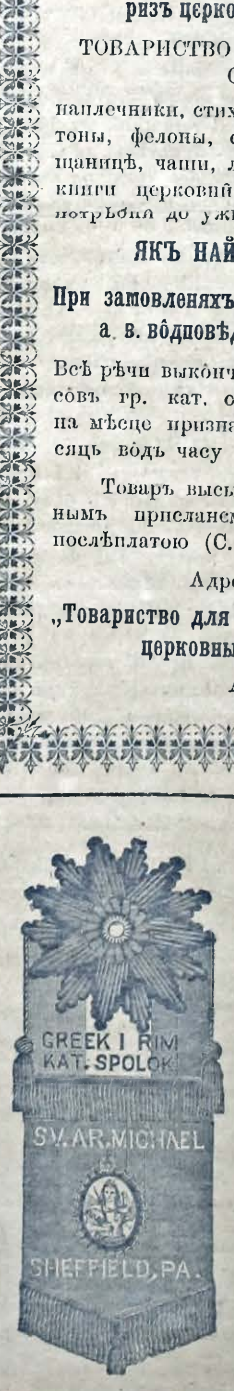

9 W. CENTRE ST.

SHENANDOAH PA

ФАБРИКАНТЪ

Прапорôвъ (фанъ

Хоругвъ, Вôдзнакъ

Пасôвъ, Шапокъ для Братствъ

Фана для парады зъ найлѣпшого сдвабу; чотыри и нôвъ черезъ пѣсть и нôвъ стôитъ зô всѣма приборами $25, и 26.75

Прапоры бôльши зъ найлѣпшои матеріи по $32.00 $35.00 $45.00 и $50.00

Пишѣть по цѣпники и по пробу до:

R. H. Morgan

9 W. Centre St.

SHENANDOAH, Pa.

HO! HO! HO!

Stop! Стань и оглянь всѣ возы для бучерôвъ, гросерниковъ, голсальниковъ (до розвожения пива) и розличній другій, роблений зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Спеціяльно выробляють ся желѣзній плоты, и обгородженя надгробниковъ.

J. B. ZIMMERMAN Agt.
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

✳ **TROMEITERS'** ✳

(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.

SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣдання, Обѣды, Вечеря.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячій якъ и зимній перекуски. Потравы прилагоджений на европейскій способъ, дуже смачно.

Услуга пильна и солідна.

Особній покоѣ для родинъ.

— Найлучшій вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливій напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручає ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

HOTEL

HETMAN CHMIELNICKI.

Alexy Halaburda

Mt. CARMEL, PA.

Коло лігайского дîна есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякій напои, якъ піска, пиво, румъ, темперъ дуже добрій и здоровій. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижь будете все ходити по чужихъ людяхъ и за свои гроші по кутахъ стояти?

Найлѣпше лѣкарство на всѣ слабости зъ фабрикѣ:

„RIPANS CHEMICAL Company“

Лѣчить слѣдуючій слабости: Нудность, мдлости, бôль головы, цѣмѣрку, вѣтры, нестравность, затверджене, направляє жолудокъ и всѣ другій слабости.

Лѣкарства тій называють ся такъ:

Ripans Tabules.
Ripans Tabules cure nausea.
Ripans Tabules: at druggists.
Ripans Tabules cure dizziness.
Ripans Tabules cure flatulence.
Ripans Tabules cure headache.
Ripans Tabules cure dyspepsia.
Ripans Tabules assist digestion.
Ripans Tabules cure bad breath.
Ripans Tabules cure biliousness.
Ripans Tabules: one gives relief.
Ripans Tabules cure indigestion.
Ripans Tabules cure torpid liver.
Ripans Tabules: gentle cathartic.
Ripans Tabules cure constipation.
Ripans Tabules: pleasant laxative.
Ripans Tabules: for sour stomach.
Ripans Tabules cure liver troubles.

Можна дôстати во всѣхъ аптикахъ.

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, Свободу читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.